

Personvernforordningen

Oslo kommune

Knut B. Kaspersen - Datatilsynet

23. Oktober 2019

Personvern

- Hva er det

PARTERINGSDRAPET

La ut likbilder på Snapchat

Av GORDON ANDERSEN,
BJØRNAR TOMMELSTAD og
OLA MJAALAND

Politiet måtte slette bilder som vitner tok av den drepte Sami Milhem (20) da han ble funnet partert og drept tidligere i sommer.

20-åringen Sami Milhem ble funnet ille tilredt i en leilighet i Hareid fredag 8. august. Politifolkene som kom til stedet kunne raskt se at han manglet flere kroppsdeler.

Da politiet tok seg inn i leiligheten hvor han ble funnet, oppdaget de at flere vitner hadde tatt bilder av liket og sendt på sosiale medier, blant annet på delingstjenesten Snapchat.

Snapchat er en bilde-lingstjeneste hvor bildet bare er synlig i noen få sekunder for mottageren, med mindre mottageren kopierer bildet. Bildene ble også, etter det VG får opplyst, sendt på vanlig MMS.

Oppdagelsen gjorde at politiet måtte gå hardt til verks og slette bildene fra mobiltelefonene til dem som hadde fotografert.

Frykten var at bildene i verste fall skulle bli kjent for familien til den drepte, eller at media skulle få tak i dem, får VG opplyst.

- Uten nettvett

VG har vært i kontakt med bistandsadvokat Jørund Knardal. Han representerte familien til den drepte da saken var i innledningsfasen, før familien flyttet til Sørlandet.

- Dette synes jeg er helt forkastelig. Personer som gjør

noe slik mangler alt som er av nettvett. Det hadde vært grusomt for familien om de skulle ha blitt kjent med dette bildet av sin sønn, sier Knardal til VG.

Oppdagelsen gjorde også at politiet tidlig gikk ut i media og opplyste at 20-åringen var blitt partert.

- I begynnelsen var politiet veldig tilbakeholdne, men lørdag morgen 9. august ble familien varslet om det som skulle komme frem i pressemeldingen rett etterpå, sier Knardal.

Det var da politiet gikk ut med detaljer om at avdøde

Advokat: Dette er forkastelig

manglet flere kroppsdeler. Senere fikk familien flere detaljer fra obduksjonsrapporten.

Kniv i container

Politiet nærmer seg avslutningen i etterforskningen av det bestialske Hareid-drapet. En rekke politifolk fra Kripos har bistått lokalt politi i det krevende etterforskningsarbeidet.

Ifølge politiets etterforskning skal det være avklart at de står overfor et hevndrap.

Politiet har også funnet drapsvåpenet. Det er en ganske stor kniv, som politiet fant

OFFER:

Politiet mener Sami Milhem ble utsatt for et hevndrap. Han ble drept med kniv.

Foto: NTB
SCANPIX

dumpet i en container i nærheten av Eurosparbutikken på Valdersøya.

- Den siktede mannen var innom butikken vår og handlet. Vi hjalp politiet med å finne overvåkningsbilder. Politiet fant senere en søppelsekk i en container ved butikken, som de viste stor interesse for, sier Hans Idar Valderhaug, nestleder i Eurospar Valderøy.

Politiet fant drapsvåpenet etter å ha sett overvåkningsbilder fra butikken, der de kunne se gjerningsmannen kaste fra seg kniven i en søppelbøtte utenfor. Søppelet ble senere tømt i containeren uten at noen oppdaget kniven.

Den 23 år gamle mannen fra Nordland som er siktet for å ha drept og partert Sami Milhem (20), har erkjent de faktiske forholdene rundt drapet og samtykket til varetektsfengsling.

E-post: gordon.andersen@vg.no

Personopplysninger – hva er det?

Peder Aas
2020 Lillevik

F.nr 180262 34997

Viktig nytt i forordningen

❑ Materielle krav i regelverket:

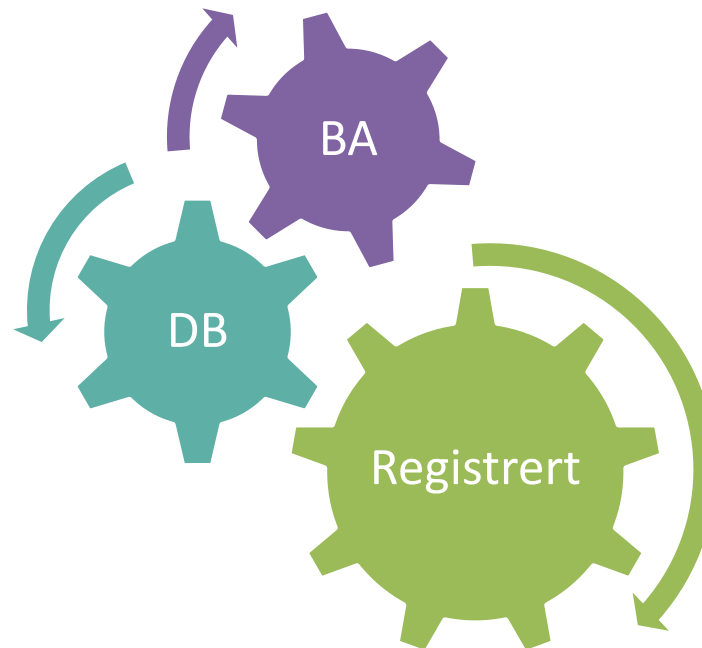
- ✓ Innebygd personvern og personvern som standard innstilling
- ✓ Vurdering av personvernkonsekvensene
- ✓ Mer tydelige krav til informasjon og samtykke
- ✓ Mye strengere sanksjoner

❑ Strategier for etterlevelse av regelverket:

- ✓ Obligatorisk personvernombud
- ✓ Risikobasert *accountability*
- ✓ Forhåndsdrøftelser
- ✓ Bransjenormer og sertifisering
- ✓ Europeisk samarbeid

Behandlingsansvarlig vs. databehandler

Samtykke

• <u>POL</u>	<u>Direktivet</u>	<u>GDPR</u>
• Frivillig	- frivillig	- frivillig
• Uttrykkelig	- spesifikk	- spesifikk
• Informert	- informert	- informert
		- utvetydige

Med informert menes

- Behandlingsansvarliges identitet
- Formålet
- Tilbaketrekking av samtykke

- ❑ Prinsippet: Barn bør nyte særlig beskyttelse, jf. fortalen nr. 38
- ❑ Nettjenester rettet direkte mot barn - særskilte regler:
 - Fra og med oppfylt 16 år, kan barn samtykke.
 - Under 16 år:
 - Norge kan bestemme at barn mellom 13-16 år kan bruke disse tjenestene uten foreldrenes samtykke.
 - Den behandlingsansvarlig skal sørge for å unngå at aldersgrensen omgås:
 - Rimelige tiltak for å verifisere at den som har foreldreansvar for barnet har gitt sitt samtykke
 - Tjenestetilbyderen må som en del av dette vurdere hva som er teknisk mulig å få til.

Informasjon til de registrerte skal gis i klarspråk

- Informasjonen skal være lett tilgjengelig
- Klart språk som er tilpasset leserens nivå
- Stilles krav til hvilke opplysninger som skal gis
- Informasjonen kan erstattes med ikoner art 12 nr. 7
- Personvernerklæring godt alternativ

Noe nytt, eller . . . ?

Forholdet Personvernforordning/Arkivlov/ Offentlighetslov

Offentlighetslov Art. 86

- Allmenhetens interesse
- Harmoni med GDPR
- Høringsbrev fra Justisdepartementet

Arkivlov Art. 89

- Allmenhetens interesse
- Harmoni med GDPR
- Forslag ny arkivlov

Retting (gammel lov § 27/ pvf art 16 + art 19)

☐ Opplysninger:

- Uriktige
- Ufullstendige, eller
- Ikke er adgang til å behandle

☐ Varsling av tredje part:

- *om mulig*, sørge for at feilen ikke får betydning for den registrerte, *f.eks. ved å* varsle

☐ Opplysninger:

- Uriktige

☐ Varsling av tredje part:

- Plikt dersom kravet er etterkommet
- *Umulig/uforholdsmessig vanskelig*
- Som en minimum, plikt til å oppgi identiteten til tredjepartsmottakere hvis den registrerte ber om det

☐ Når? uten ugrunnet opphold

Sletting etter anmodning (gml. lov § 28 / pvf art 17)

☐ Opplysninger:

- Sterk belastende

☐ Dersom dette ikke:

- strider mot annen lov, og

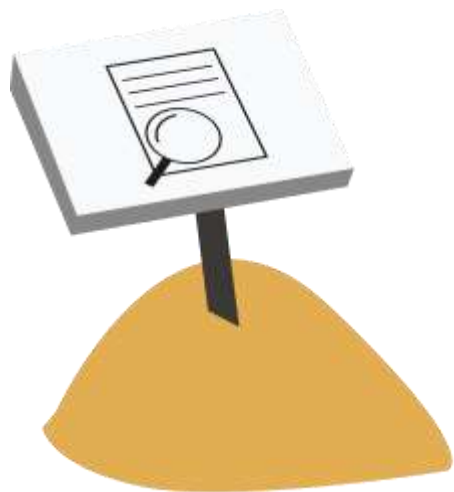
☐ Opplysninger:

- Ikke nødvendige
- Samtykket trekkes tilbake
- Registrerte motsetter seg, og det ikke er legitime grunner
- Ulovlig behandling

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser -

- I tillegg til en risikovurdering skal man utrede tiltak med stor personvernrisiko art. 35
- Ved høy risiko, som ikke kan begrenses, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser
- Forordningen stiller krav til vår behandlingstid
- Vi kan veilede eller forby behandlingen

Eksempler på spørsmål ved kartlegging:

- ❖ Hvilke personopplysninger skal applikasjonen få tilgang til, samle inn eller overføre? Hvordan kan dette berøre brukerne?
- ❖ Dokumenter at innsamlingen har et legitimt formål, og i hvilken grad du er berettiget til å samle inn slike data.
- ❖ Hvilke følger kan det få for en bruker av applikasjonen dersom data skulle bli misbrukt?
- ❖ Hvor presist og hvor enkelt kan en spesifikk person eller enhet identifiseres basert på disse opplysningene?
- ❖ Hvor lenge skal personopplysningene lagres?
- ❖ Er applikasjonen rettet mot barn?
- ❖ Hvor lett er det for brukeren å slette personopplysningene eller brukerkonti?

- Disse må ha ombud:

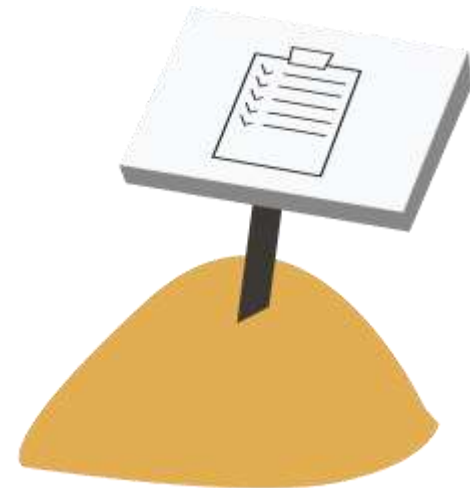

- Alle offentlige virksomheter (unntatt domstoler)
- Virksomheter som har som kjerneaktivitet å gjøre følgende i stor skala:
 - regelmessig og systematisk overvåke personer
 - behandle sensitive personopplysninger eller opplysninger om straffbare forhold

Oversikt over behandlingsaktiviteter – art. 30

- Kontaktinformasjon til behandlingsansvarlig
- Formål
- Kategorier av registrerte og personopplysninger
- Kategorier av mottakere
- Evt. overføringer til tredjeland eller internasjonale organisasjoner, og dokumentasjon på tilstrekkelig beskyttelse
- Slettefrister
- Sikkerhetstiltak

Databehandlere skal ha tilsvarende oversikt over det de gjør på vegne av ulike behandlingsansvarlige

- Risikovurdering

Sikkerhet ved behandling – art. 32

- Sikkerhetstiltak
 - Pseudonymisering og kryptering av personopplysninger
 - Sikre vedvarende K, I, T og robusthet
 - Gjenoppretting av tilgjengelighet og tilganger ved hendelser
 - Jevnlig testing, vurdering og evaluering
- Bransjenormer eller godkjent sertifiseringsordning
 - Element for å vise etterlevelse
- Tiltak for å sørge for at behandling kun skjer på instruks fra behandlingsansvarlig

Sikkerhet ved behandling – art. 32

- Artikkelen er mer utfyllende enn gamle § 13, men mindre konkret enn kap. 2 i forskriften. Vi finner allikevel igjen mange av pliktene i teksten til artikkel 32.
- Dokumentasjon er ikke spesifikt nevnt, men her vi finner en universell plikt i artikkel 24 (internkontroll).

Irenes private helseopplysninger lå åpent ute på nett: – Sjokkerende og ekkelt - NRK ... Page 1 of 6

Irenes private helseopplysninger lå åpent ute på nett: – Sjokkerende og ekkelt

En rekke dokumenter med sensitive personopplysninger fra Bodø kommune har ligget åpent og søkbart ute på nett. – Sjokkerende, sier Irene Olsen, etter at hennes private helseopplysninger ble lekket på nett.

Eksempler:

Fulltekstpublisering

Bruk av minnepenn

Tyveri av bærbar PC

Kommunikasjonsplattformer

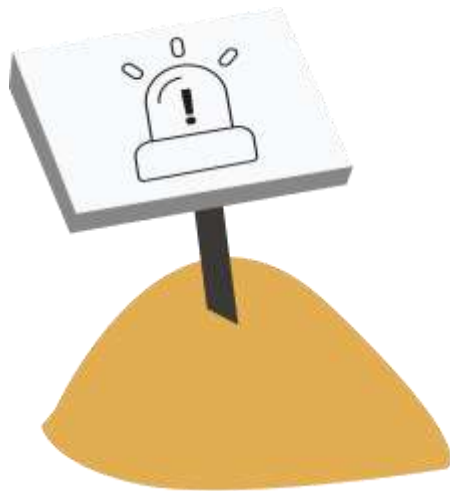
Adressdeoppdateringer (kode 6 og 7)

St. Olavs Hospital

Mangelfull testing

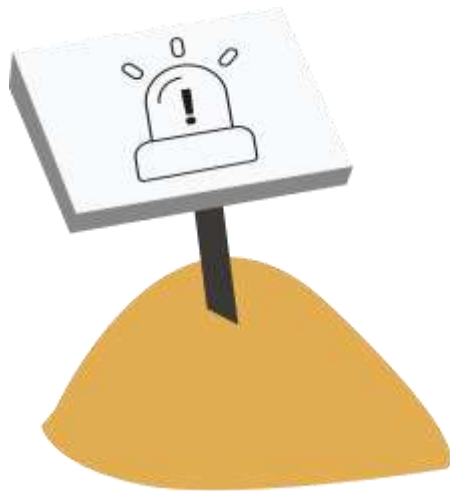

Sikkerhetsbrudd (art. 4 (12)):
«brudd på personopplysningssikkerheten» - er et brudd på sikkerheten som fører til utilsiktet eller ulovlig tilintetgjøring, tap, endring, ulovlig spredning av eller tilgang til personopplysninger som er overført, lagret eller på annen måte behandlet

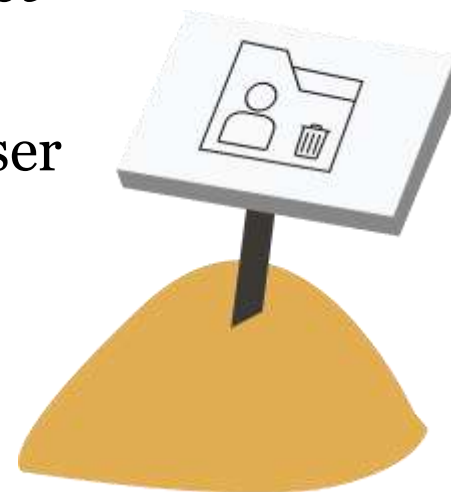
- Behandlingsansvarlig må melde avvik innen 72 timer. Kan meldes trinnvis.
- Databehandler melder til behandlingsansvarlig
Uklart: kan en databehandler melde inn på vegne av flere behandlingsansvarlige?
- Stilles krav til innholdet i avviksmeldingen. Vårt skjema i Altinn tar høyde for dette.

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

- Retten til å bli glemt
- Rett til at personopplysninger begrenses (dataminimering)
- Systemer må oppfylle krav til dataportabilitet
- Strengere regler for automatiserte avgjørelser
- Håndtere henvendelser fra borgere innen 1 måned

Når er dere compliant med GDPR

Strategier for etterlevelse av regelverket for å bli compliant

1. Sett dere inn i regelverket og få **oversikt** over hvilke personopplysninger dere behandler
2. Gjennomgå alle **personvernerklæringer**
3. Sørg for at dere kan oppfylle **de nye rettighetene** (dataportabilitet, retten til å si nei til profilering etc.)
4. Planlegg hvordan dere skal håndtere **innsynsbegjæringer, sletting av data** etc.
5. Gjennomgå **behandlingsgrunnlagene** dere benytter. Tilfredsstiller de GDPR?
6. Gjennomgå hvordan dere innhenter **samtykke**. Er det «frivillig» og kan det trekkes tilbake?
7. Ha god informasjonssikkerhet – **risikovurdering**
8. Hvilke **personvernkonsekvenser** er det
9. Rutiner for **avvikshåndtering**. Det blir krav om å rapportere alle avvik til Datatilsynet
10. Implementer personvern **i hjertet av alle nye prosjekt** (innebygd personvern + DPIA)
11. Skaff dere **personvernombud**
12. Lag **bransjenormer**

Datatilsynet

Søk

Meny

Regulering og avgjørelser / Nye personvernregler

Nye personvernregler fra 2018

Hva betyr ny lov for personvernombudene?

Ombudets uavhengighet og posisjon i statsforholdet styrkes i den nye loven. Mens dagens ordning er frivillig, vil mange statsombud etter 2018 pliktet til å ha personvernombud.

Mer om nytt lovverk og hva det betyr for ombudene »

Nyheter

14.04.2018:

Personvernforordningen vedtatt i EU
Denne uken vedtok EU-parlamentet personvernforordningen. Det betyr at alle EU-land får ny og enhetlig personvernregulering fra 2018. Dette er den største styringen innen personvern i Europa på over 20 år.

09.03.2018

Hvem gjør hva frem mot ny personvernforordning?

15.12.2015

Ny forordning for personvern og flere rettigheter

15.06.2015

Enighet om ny personvernforordning

Se alle sakene »

Forordningens tekst

Her finner du forordningen som er vedtatt i EU og publisert i "The Official Journal of the European Union".

Forordningen ble formelt vedtatt i EU innleiingsmøtet den 14. april 2018 og vil tre i kraft 25. mai 2018.

Forordningsteksten på engelsk »
Forordningsteksten på fransk »
Forordningsteksten på svensk »

Hvem gjør hva frem mot ny personvernlovgiving?

Ette nye lovgivning for personvern er vedtatt i 2018 vil det også i de neste dagene komme personvernforordningen. Hvordan vil EU med implementering av forordningen, og hvordan forbereder vi oss i Norge? Vi gir deg oversikt over relevant arbeid som pågår.

Hvem gjør hva frem mot ny personvernlovgiving »

(Publisert: 22.03.2015 Sist endret: 23.03.2015)